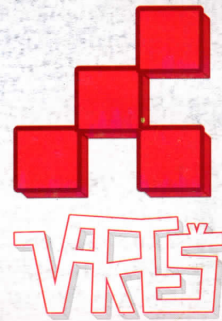

BOBOVAC

LIST VAREŠKIH HRVATA

GODINA XVI. • BROJ 189 • RUJAN 2010.

Cijena 1 KM • 4 Kn • Za inozemstvo 1 €

ISSN 1512-813X

9 771512 813006

Vijest mjeseca svakako je dolazak planetarno popularne glumice **Angeline Jolie** u BiH – i nadalje u Vareš! – makar se sve odigralo vrlo tajnovito.

Angelina je Jolie boravila u BiH u dvostrukoj ulozi. Kao UNHCR-ova veleposlanica dobre volje susrela se sa članovima Predsjedništva BiH (izuzev srpskog) i razgovarala o problemima raseljenih osoba u zemlji, a kao filmska glumica i redateljica tražila lokacije za snimanje svog filma. "BiH je prelijepa zemlja i ovdje sam stekla puno prijatelja", kazala je Jolie tijekom razgovora u Predsjedništvu BiH, no nije davala izjave za medije i detalji o njezinu kretanju nakon tog sastanka bili su nepoznanica. "Angelina je jednostavno nestala, kao da je u zemlju propala", nemoćno su javljali dopisnici iz Sarajeva svojim redakcijama, a ona je dotle već bila u Zvijezdi i vijest je procurila u medije tek sa zakasnjem. No, mnogi tu vijest nisu ni prenijeli cijeneći valjda kako Vareš nije mjesto vrijedno spomena. A njezin dolazak u Vareš za "Bobovac" je, koliko je mogla, istražila naša suradnica **Nikolina Pavlič**.

Tri dana kasnije javnosti se u ime Angeline obratio predstavnik UNHCR-a u BiH **Naveed Hussain** i potvrdio da je cilj razgovora u Predsjedništvu bio podizanje svijesti o gorućem problemu izbjeglih i raseljenih osoba u BiH te naglasio kako je i njezin prvi dolazak, prije nekoliko mjeseci, bio upravo zbog ugroženih kategorija. Ističući da ne želi uspoređivati tragedije koje se događaju u svijetu s tragedijom koja se desila u BiH, Hussain je dalje kazao: "Posjetom Angeline Jolie BiH je dobila publicitet jednak onom koji je, nakon njezina posjeta, dobio Haiti. (Usput rečeno, angažiranu Angelinu vidjeli smo proteklih dana i u obilasku poplavom ugroženih područja Pakistana) To bi moglo biti korisno za pokretanje više projekata koji bi se bavili izbjeglim i raseljenim osobama, a kojih trenutno u BiH ima više od 113 tisuća. Čak sedam tisuća njih još uvijek živi u kolektivnim centrima", naglasio

IZMEĐU DVA BROJA

je. A onda je UNHCR-ov dužnosnik progovorio i o filmu. "Nakon prvog posjeta Angelina je mnogo čitala o BiH i, kao što već znate, odlučila snimiti film u BiH. Zamolila je da se ne špekulira o filmu i ono što mogu trenutno reći jest da će se radnja filma odvijati u ratnom periodu, ali to neće biti ratni film već ljubavna priča dviju osoba", podcrtao je Hussain.

Bilo kako bilo, 35-godišnja holivudska diva na film planira utrošiti 23 milijuna KM, a prema posljednjim informacijama snimanje počinje sredinom studenoga. Radnja će se odvijati na židovskom groblju u Sarajevu, Kozjoj ćupriji nedaleko Sarajeva, neke scene će se dosnimiti na području Vareša, ali ipak će se najvećim dijelom snimati u

filmskom studiju u Budimpešti.

Izlazeći iz svijeta filma kratko se ukrcavamo u predizborni vlak. Kampanja se zahuktala, a u našoj je zemlji praksa da se vladajući uopće ne osvrću na svoje učinke u prošleme mandatu, nego iznova obećavaju iste stvari. (Moglo bi se puštati snimke iz prethodne predizborne kampanje da uopće i ne gostuju po studijima jer sve je isto samo su oni četiri godine stariji i prepređeniji) No, umjesto njih, učinila je to udruga građana "Zašto ne" i na tiskovnoj konferenciji pred početak kampanje u Sarajevu prezentirala analizu predizbornih obećanja iz 2006., koja su tada dale stranke na vlasti. Pet stranaka (SDA, SNSD, HDZ BiH, Stranka za BiH i HDZ 1990)

ispunile su pet posto ili tek 18 od 367 obećanja kojima su došle na vlast 2006., ustvrdili su u ovoj udruzi. Nije to neočekivan podatak i nije se uopće čulo da ih je neka od ovih stranaka demantirala, nego one po već prokušanom receptu krivicu za sve neostvareno svaljuju na druge koji participiraju u vlasti. I kao uvijek samodopadno najavljuju novu pobjedu računajući na svoje poslušne birače, makar je i njihov broj u opadanju, međutim nadu im vraća iskvareni optimizam da će oni birači koji su nezadovoljni stanjem u državi i kojih je mnogo više svoju ljutnju i razočaranje standardno manifestirati apstiničijom.

Po pitanju općih izbora donosimo i osobno viđenje našeg suradnika **Miroslava Markotića**, dok za sve one koji sebe drže razboritim postavljamo ključno pitanje – a zar se može promijeniti stanje neizlaskom na izbore!? Umjesto odgovora, sa svoje strane apeliramo na birače da iskoriste svoje pravo, ispune svoju građansku dužnost i preuzmu svoj djelić odgovornosti. Postoji valjda negdje netko čije ime zaslužuje biti zaočkruženo. **[B]**

Donacije za "Bobovac"

- Ana i Mladen Zlović** iz Nizozemske – 50 €, **Vesna i Stjepan Miličević** iz Nizozemske – 50 €, **Marijana i Zdenko Drijenčić** iz Sarajeva – 50 KM, **Ljiljana Rezić**, Aljaska (SAD) – 40 \$, **Vesna Ridić**, Kolorado (SAD) – 20 \$, **A. F.** iz Vareša – 10 KM, **M. P.** iz Vareša – 10 KM, **članovi udruge "Bobovac" Sydney:** **Mladen Ilić** – 200 AUD, **Anto Miletović** – 200 AUD, **Mišo Marijanović** – 50 AUD, **Jozo Marijanović** – 50 AUD, **Ambroz Nikolić** – 50 AUD, **Zdravko Alilović** – 50 AUD, **Zlatko Jakić** – 200 AUD, **Jasenko Jakić** – 50 AUD, **Čedo Jakić** – 100 AUD, **Blaženko Barkić** – 50 AUD, **Pero Kezić** – 50 AUD, **Josip Josipović** – 100 AUD.
- Svima hvala lijepa!**

IZ ŽUPNIH MATICA

ŽUPA VAREŠ	UMRLI	Anđelija Idžaković (74), Pavo Lovrenović (71), Zdravko Dodik (73), Katarina Džeba (62), Vladimir Andrijević (69), Anto Antičević (60), Irena Sprečkić (41).
ŽUPA BOROVIČA	UMRLI	Josip Dreno (43).
ŽUPA VIJAKA	UMRLI	Ivo Filipović (75).

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI: M. MARIJANOVIĆ

Angelina Jolie u Varešu

— Nikolina Pavlič —

Događaj o kom su brujali domaći, ali i svjetski mediji svakako je posjet holivudske zvijezde **Angeline Jolie** našoj državi 20. i 21. kolovoza 2010. godine. Iako je boravila u BiH još u travnju, mnogi su bili skeptični po pitanju njezinog ponovnog dolaska na ove prostore.

U dvodnevnom posjetu glumica se susrela sa članovima Predsjedništva BiH, **Harisom Silajdžićem** i **Željkom Komšićem**, te s njima razgovarala o stanju u našoj državi, položaju prognanih i raseljenih osoba te poboljšanju obrazovanja u BiH. Jolie je ponudila i obećala svoju pomoć u tim oblastima.

Iako je najavljivano da će u sklopu svog posjeta obići i Brijune, hrvatski mediji ipak su ostali bez *ekskluzive* jer se slavna Angie nije pojavila, nego je za to vrijeme u BiH tražila lokacije za snimanje filma, koji se pod njezinom redateljskom palicom počinje snimati već ove jeseni. Tematika filma je ljubavna i prati ratne sudbine dvoje ljudi različitih nacionalnosti – Bošnjakinje i Srbina.

Obilazeći potencijalne lokacije za snimanje filma, Jolie je drugi dan posjeta u

Angelina Jolie

kasnim poslijepodnevnom satima boravila i na području općine Vareš. točnije u Ponikvama! Tko je bio s njom i gdje se točno zaustavila, nismo uspjeli saznati jer je naloženo da se informacije drže u strogoj tajnosti do samog početka snimanja. Potvrđeno nam je tek da je doista obišla Ponikve i produžila k Nišićima, te da je njen

ponovni dolazak u BiH predviđen potkraj rujna.

Vijest se brzo proširila po Varešu, a u kratkom je roku i zagrebački *Večernji list* prenio informaciju o Angelininom posjetu našem gradu. Što će se dalje događati doznat ćemo u skorije vrijeme, u nadi da će naredni posjet ipak biti moguće zabilježiti ne samo riječju nego i ovjekovječiti fotografijom.

Birališta za opće izbore

Prema podacima iz Općinske izborne komisije, za opće izbore u BiH što će se održati 3. listopada 2010. godine u Varešu će biti otvoreno 20 redovitih biračkih mjesta, plus jedno biračko za glasovanje u odsutnosti i na nepotvrđenim glasačkim listićima. Biračka mjesta bit će otvorena od 7 do 19 sati, na sljedećim lokacijama: Klub "PIN", Dječji vrtić, OŠ "Vareš" (dva mjesta), MSŠ "Nordbat 2", OŠ Vareš Majdan (dva mjesta), OŠ Pržići, OŠ Budoželje, OŠ Striježovo, OŠ Dragovići, OŠ Pogar, OŠ Vijaka, OŠ Ligatići, OŠ Dabravine, OŠ Kokošići, društveni dom Strica, privatni objekt Kadarići, OŠ Ravne, zgrada ambulante Donja Borovica.

U birački je popis na području općine Vareš upisano ukupno 9263 birača. **B**

RAZMJENA ISKUSTAVA

Promocija "Fojničke škrinje"

— s. Martina Gazibarić —

U okrugloj dvorani muzeja franjevačkog samostana u Fojnici, 3. rujna 2010. godine promovirana je "Fojnička škrinja", lokalni dvomjesečnik na 28 stranica koji je dosad izišao u pet brojeva. Promociju je otvorio i animirao **Milo Jukić**. Nazočnima je predstavio goste večeri: **Sonju** i **Mihaelu Jurić**, **Dragana Marijanovića**, **Mladenka Marijanovića**, **Suzanu Lovrić** i **Jakova Gavranu**. No, okupljene u punoj dvorani najprije su oduševili **Martina Bošnjak** (violončelo) i **Damir Iviš** (klavir) izvedbom **Jean-Baptiste Brévala** *Drei Leichte Sonaten*. Nakon njihovog nastupa, **fra Nikica Vujica**, gvardijan fojničkog samostana, pozdravio je nazočne i svima zaželio dobrodošlicu. Uslijedio je "pogled izvana", književnika **Dragana Marijanovića**. Istaknuo je kako je svaki korak važan za povijest jednog naroda. "Fojnička škrinja je vaš život, ali za 50 godina to će biti povijest, kao nekad *Bosanski prijatelj* koji je pokrenuo **fra Ivan Franjo Jukić** 1850.

godine, kao prvi književni časopis u tadašnjoj Bosni". **Mladenko Marijanović**, urednik "Bobovca", lista vareških Hrvata, prenio je svoja iskustva "borbe" i opstanaka već 15,5 godina, koja će biti od velike pomoći glavnoj urednici "Fojničke škrinje" **Suzani Lovrić**, i njenim suradnicima kako u Fojnici tako i u inozemstvu. **Sonja Jurić**, pjesnikinja iz Mostara, i njezina kći **Mihaela** obogatila su nas stihovima i krat-

kom prozom "iz hercegovačke riznice". Nazočnima se također obratio **Jakov Gavran**, predsjednik HKD "Napredak", Podružnice Fojnica, koja je osnivač i izdavač "Fojničke škrinje". Službeni dio programa završen je još jednim nastupom **Martine** i **Damira**, koji su odsvirali *Ave Maria* **Johanna Sebastiana Bacha**, a zatim se ugodno druženje nastavilo u samostanskoj konobi. **B**

Vo nas već pred novim izborima, a ništa se nije obistinilo od onoga što su nam na proteklm izborima obećavali stranački prvaci, nakon što su gledali u *findžan*, klupko vunice, bačeni grah, ovčju plečku ili u karte. Jedino je evidentno da su se ti borci za demokratske promjene i zaštitu vitalnih nacionalnih interesa svoga naroda kroz protekle četiri godine borili na dva fronta, i to s uspjehom: čuvali su pozicije i stekli dodatno bogatstvo. Tako dolazimo i do zaključka da je jedina opasnost koje se naši političari i stranke sada plaše – funkcioniranje pravne države, dakle vladavine prava, ravnopravnosti i prosperiteta. Oni je čak i ne sanjaju.

Prisjetimo se što su sve obećavali: izlazak države iz krize; svake godine izgradnja 30 km autoputa; izgradnja obilaznice oko Sarajeva; povećanje mirovina (u visini osobnog dohotka u R. Srpskoj); povratak duga umirovljenicima; povrat devizne štednje; smanjenje administracije; potpisivanje sporazuma o stabilizaciji s EU; masovno zapošljavanje; uhićenje svih ratnih zločinaca; revizija privatizacije i povrat opljačkane imovine te uhićenje onih koji su se obogatili na taj način; kvalitetno zdravstveno osiguranje; život po europskim standardima; besplatno osnovno obrazovanje; revitalizacija sela i povećanje poticaja poljoprivredi; drastično smanjenje uvoza hrane; ukidanje viznog režima...

Unatoč svim tim obećanjima, stanje u društvu nije se nimalo promijenilo, barem ne nabolje, i to je tako počevši od samih stranaka i njihovih vječitih lidera do svega ostalog.

PAZI, URUŠAVA SE!

— Piše Miroslav Markotić —

Prema tome, izbori su kod nas vrijeme kad se može legalno i legitimno obmanjivati. I ovaj put preko 8.000 kandidata, preko 100 stranaka i nezavisnih kandidata za sve razine vlasti potvrđuju nam da ta kvantiteta uopće ne govori o stupnju demokracije već da je kod nas bavljeno politikom unosan posao koji nadasve osigurava pristojnu mirovinu. Činjenica da će se i na ovim izborima kandidirati više stranaka, nezavisnih kandidata i pojedinaca za članove Predsjedništva države nego na prethodnim govori o tome da su bijeda i siromaštvo sve veći, a besramnost onih koji će nas u kampanji uvjeravati da će oni to promijeniti – bezgranična.

Teško mi je pronaći prave izraze i opisati nešto što je godinama nepromjenjivo. Kako pak uvjeriti birače da ne moraju mijenjati sebe nego one koje već godinama biraju i daju im svoj glas, koji njih nakon izbora osiromašuje, a one koji su ga dobili enormno obogaćuje!?

Kao i mnogi drugi, shvatio sam kako cijelo vrijeme nakon rata živim u okruženju koje nestaje. Vareš je, bez sumnje, kroz protekle četiri godine još dublje potonuo u beznade, bijedu i siromaštvo. O tome na tragičan način, uza sve ono što smo imali i izgubili, svjedoči činjenica da je na mnogim objektima u gradu ploča s upozorenjem: "Pazi, urušava se!".

Za one dugovječnije Varešane, koji pamte i neke bolje dane, važi pitanje: zar nam treba doći netko iz Zenice, Sarajeva i Mostara kako bi nas uvjerio da se moramo strpjeti i vjerovati u bolje dane? A iskustvo nam govori da će u čekanju tih dana na objektima već biti ploče s mrtvačkom glavom kao upozorenje da je kretanje Varešom opasno po život. Jedino što je izvjesno i nakon ovogodišnjih izbora da će ploča s upozorenjem biti sve više, a glasača sve manje. Zbog ovakve budućnosti vrijedi izaći na izbore. I glasati. Za ove što su sada na vlasti. Oni su se dovoljno obogatili tako da će ostati nešto i za njihove birače. U kontejnerima. U Varešu je opskrba na taj način sada malo i humanizirana. Izrađene su nadstrešnice pa se prekopavanje po otpacima može obavljati i po lošijem vremenu.

Ako pak budemo i apstinirali, sve je učinjeno da vlast ostane kod onih koji je imaju. Naime, na popisu iz 1991. (u normalnim državama popis stanovništva se obavlja svakih deset godina) u BiH je živjelo 4.377.033 stanovnika: Muslimana 43,48%, Srba 31,21%, Hrvata 17,28%, Jugoslavena 5,54%, Bosanaca 10.763 stanovnika, Bošnjaka 1285, Hercegovaca 467. Prema izvješću Središnjeg izbornog povjerenstva od 19. kolovoza 2010. godine pravo glasa na ovim izborima imat će 3.526.599 birača. Prostom računom lako je dokazati da 850.434 stanovnika države i entiteta neće glasati. Samo, ostaje nejasno što je s onima koji su u međuvremenu umrli, izginuli, raseljeni i nestali u ratu... **B**

ISPRIKA

U prošlom broju u rubrici *Donacije za "Bobovac"* među imenima donatora umjesto **Vjekoslav Pavlović** trebalo je stajati **Vjekoslava**.

Ispričavamo se zbog ove nenamjerne pogreške.

OGLAS

Kamenorezac "Grbo"

Ljubina – Semizovac,
Najpovoljnije cijene!

Spomenici, nišani, klupice, pragovi, pisanje slova, popravke na spomenicima.

Sve informacije na telefone:
061/100-949, 061/433-696,
061/326-150.

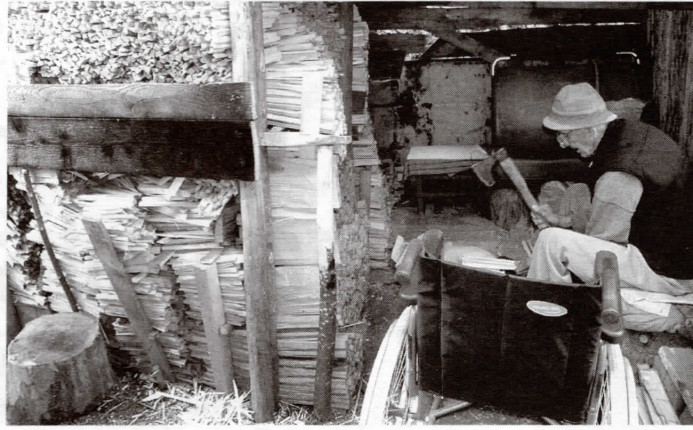
ZAHVALE

Udruga "Izvorno vareško" zahvaljuje gospodinu **Gordanu Mijatoviću, Ljilji i Nebojši Mijatoviću**, kao i gospodinu **Luki Mitroviću** iz Dubrovnika, na pomoći u vidu tiskanja prospekta Udruge.

Udruga "Majka Terezija" zahvaljuje **Pauli Bešlić** na donaciji od 300 AUD za rad Udruge.

U Ponikvama, preciznije rečeno u staroj Ponikvi, nalazi se nekoliko kuća i u jednoj od njih, izvana nedovršenoj, bračni par sa svježim povratničkim stažem od pet mjeseci. Doznajući za njih, i prije svega za njihovo teško materijalno i zdravstveno stanje, odlučili smo poći u posjet i zabilježiti situaciju.

Riječ je o Slavku Dužnoviću, rođenom 1924. godine, i njegovoj supruzi Ani, zvanjoj Beba, koja je rođena 1934. Slavko je radio u vareškom "Šumarstvu" do 1978. kada je umirovljen. Inače vitalan, odskora je ipak morao u invalidska kolica, jer mu se, kako kaže, "razvalila kičma". Više ne može na noge, ali je dobrog općeg stanja i duha koji mu ne dopušta mirovanje. Supruga Ana je posljednjih godina preživjela tri moždana udara, što joj je ostavilo posljedice na desnu ruku i moć govora. Ona bi se i mogla kretati da joj pri posljednjem udaru, u padu, nije stradao kuk. Da stvar bude gora, na hospitalizaciji joj nisu otkrili prijelom, nego je otpuštena i tek na-

Slavko Dužnović (86)

P(ovr)atnici

— M. Marijanović —

kon nekoliko dana provedenih kući uočen je i taj problem. Uza sve te nevolje, morali su preseliti iz Kiseljaka, kamo su otišli još kao izbjeglice, u Vareš. Ali to nije obično preseljenje iz grad u grad, jer su u pitanju različiti kantoni i svaki ima svoj zdravstveni sustav. Trebalo je dobiti novi status, a poznato je kako su procedure kod nas spore i zamorne. U međuvremenu

je, naime, Ana ostala i bez pripadajuće socijalne naknade pa je u tijeku obnova postupka za utvrđivanje stupnja njezine invalidnosti, kao da nije sve tako očigledno i urgentno. Jedva da ima za lijekove jer žive samo od Slavkove mirovine koja, u ovoj nepravednoj državi, za one koji su je mukotrpno zaradili iznosi 300 KM. Kuća im je kako-tako osposobljena za stanovanje,

mada će loša izolacija, kad se zima spusti nad Zvijezdu, uzimati svoj danak. Imaju ukupno troje djece, petero unučadi i jedno praunuče, od kojih većina ne živi u Varešu, a uz njih se, u susjednoj kući, nalazi jedan njihov sin koji je također bez primanja. Žena koja s njime živi pripomaže ovo dvoje ljudi.

Nesviknut na besposlenost, Slavko je sebi pronašao zanimaciju u cjepkanju drva za potpalu. Toga je već toliko pripremio da bi se moglo opskrbiti cijelo naselje. Uz pragove su mu pričvrstili letve kako bi ih mogao kolicima svladavati i samostalno izlaziti vani, do svoga panja, gdje se pomoću ruku premjesti na klupu i, ako je vrijeme povoljno, nastavlja sitniti cjepanice.

Svemu usprkos, na licima ovo dvoje ljudi nema očaja. Podnose patnju u zadanim okolnostima. U šporetu pucketava vatra iako jesen još nije ni pokucala. U vožnji natrag, s radija u predizbornom programu iritiraju nova-stara obećanja o društvu pravednosti i blagostanja... **B**

IZ TURISTICKOG UREDA

Akcija odlaska mladih iz Vareša na otok Prvić kod Šibenika na koncu je uspješno provedena. Ondje je od 16. do 23. kolovoza 2010. boravilo 12 mladih Varešana, a vođa puta bio im je Dalibor Jozić, djelatnik Turist info ureda u Varešu, koji je animirao donatore i sve vrijeme stajao iza ove akcije.

Prilikom organiziranja odlazak na taj izlet iskoristio je relativno mali broj mladih, iako su zahvaljujući Nataši Bek, Varešanki iz Osijeka koja je pomogla u svemu od ideje do organizacije izleta, cijene za noćenje i hranu bile simbolične – 100 Kn po osobi. Oni koji su bili kandidati za izlet trebali su doplatiti svega 70 KM, međutim po izvješću iz turističkog ureda razlozi za odustajanje bili su mahom vjerske prirode (vrijeme ramazana, Velika Gospa), a neki unatoč želji nisu imali potrebne dokumente. Kako misli Dalibor, čini se ipak da je pre-

Varešani na Prviću

Akcija "Prvić" uspjela

sudila određena rezerviranost od strane njihovih roditelja, no oni koji su išli potvrđuju kako su se izvrsno proveli. Štoviše, planira se isti izlet i dogodine te je već počela akcija prikupljanja sredstava u kojoj se, između ostalog, nudi mladima da već sad mjesečno izdvajaju po 10

KM. Kako je od ovogodišnjeg izleta, za koji je na razne načine prikupljeno sveukupno 3742 KM, ostalo neutrošenih 247 KM, to će se također iskoristiti kao ulog za naredni izlet.

Iz turističkog ureda podcrtno je da je ova akcija bila otvorena za mlade koji su ispu-

njavali sljedeće kriterije: osobe bez jednog ili oba roditelja, oni koji nisu bili na moru, te oni koji su se iskazali u aktivnostima Turist info ureda ili udrugâ kao što su "Narko ne", "Perun-Va" i drugih. Cilj je bio nagraditi one koji su aktivni u svojoj općini na bilo koji način, te je to bio jedan od najvažnijih kriterija – navodi Jozić.

Potaknut potrebama za određenim uslugama, a za koje se ponekad bezuspješno pokušava naći (izvršitelje, pa i preko turističkog ureda, Dalibor je nedavno formirao i bazu podataka sa skupinama mladih koji bi ih pružali te na taj način zaradili sebi barem za džeparac. Potez je za pohvalu, a zanimljivo je da su mladi spremni prihvatiti razne poslove: od kreiranja internetskih stranica do prijevoznčkih i fizičkih poslova. U slučaju takve potrebe odsad se, dakle, može kontaktirati turistički ured.

S. P. **B**

Mijo Vidović

■ **Poštovani prof. Vidoviću, vratimo kalendar 18 ljeta unatrag da nam kažete kako je sve počelo i kada je, zahvaljujući Vašem angažmanu, stigao prvi humanitarni konvoj u Vareš?**

□ U jeku rata u Hrvatskoj, gdje sam sa svojim prijateljima djelovao humanitarno, stigao je telefonski poziv HVO-a negdje u ljeto 1992. godine s molbom može li se nešto napraviti za Vareš. Odmah sam razgovarao s mnogim prijateljima i poznanicima iz političkog, društvenog i crkvenog života u Offenburgu i okolici o potrebi jedne šire akcije, jer je bilo jasno da će rat potrajati duže vrijeme. Budući da od 1978. godine djelujem kao socijalni radnik pri Caritasu, imao sam odmah i njihovu logističku potporu. Kako bi akcija imala veći legitimitet uputio sam se gradonačelniku Offenburga **dr. Bruderu** koji na moju molbu preuzima pokroviteljstvo nad akcijom i stavlja mi na raspolaganje jed-

nu gradsku službenicu koja koordinira zajedničku akciju – i tako je rođena humanitarna akcija pod nazivom "Offenburg pomaže Varešu". Već kroz dva mjeseca akcija je bila tako uspješna da smo mogli nakrcati i u Split poslati četiri tegljača s oko 100 tona hrane i drugih vrijednih i potrebnih stvari. HVO je sa svoje strane poslao manje kamione do Splita gdje smo uz potporu "Kruha sv. Ante" sve pretovarili i uputili se prema Varešu. To je bilo potkraj listopada 1992. godine. Putovali smo različitim putevima koji su meni tada bili nepoznati, ali naši iskusni vozači poznavali su svaki kutak pa su nas oni vodili. Spustili smo se u Jablanicu gdje sam prvi put bio suočen sa strahotama rata. Naime, tih dana je palo Jajce i kolone izbjeglica na kamionima, traktorima, konjskim kolima i u osobnim vozilima kretale su se prema moru. Promrzle žene i djeca, pokisli i izgledniji stari ljudi, vojnici u odorama i naoružani toliko su

prof. Mijo Vidović

U pomaganju je zadovoljština srcu

Vremena se mijenjaju, vlasti i ljudi se mijenjaju, a preživljava samo ono što se po dobru poznaje. Takav je slučaj i s djelovanjem prof. Mije Vidovića, koji je inače i član našeg uredništva, a povoda razgovoru našli smo u trenutku kada njegova humanitarna inicijativa i dragocjena posrednička uloga kod pomaganja ljudima (osobito na širem području Vareša) ulazi u punoljetnost.

— Razgovarao M. Marijanović —

me šokirali da taj doživljaj nikada neću zaboraviti. Nisam mogao podnijeti taj prizor, nego sam plakao kao malo dijete gledajući nesretni svijet koji nije znao kuda se kreće niti kamo ga vode. Otvorili smo tada jedan kamion s različitim namirnicama, mesnim konzervama i voćem, pa to razdijelili unesrećenim ljudima.

Nastavili smo put Vareša i sretno stigli u nj nakon zatezanja u Kiseljaku. Ovdje moram naglasiti da smo svugdje dobro prošli, uz manja ili veća zatezanja, ali nam nitko ništa nije oduzeo. U Varešu smo tada surađivali s općinskim vlastima, župnim uredom i Crvenim križem.

■ **Možete li izdvojiti neke spomena vrijedne primjere iz ratnog doba kad su se ljudi s oružjem u rukama mogli ponašati kako im volja?**

□ Naravno da tijekom vremena i čestih dolazaka u Vareš nije uvijek sve išlo glatko. Bilo je provokacija, vrijeđanja i prijetnji oružjem, kao i otimačine, ali u manjim razmjerima. Ali sve sam te opasnosti u to vrijeme isključivao jer sam imao samo jedan cilj: prikupiti što više pomoći i dostaviti napaćenom narodu. Danas vidim da sam bio naivan i ponekad slijep, ali nekakav nutarnji poriv i nutarnja hrana zanemarivali su svaku opasnost.

A nakon uspješno završene prve akcije vratio sam se u Offenburg i s gradskim vlastima nastavio započetu humanitarnu akciju. U tu akciju uključivali su se mnogi ugledni ljudi iz društvenog, političkog i crkvenog života Ortenau-okruga, s glavnim gradom Offenburgom. Regionalni mediji su sveobuhvatno izvještavali o samoj akciji, a naravno i o ratnim prilikama u Bosni i Hercegovini. Bio sam "na nogama" dan i noć, a za subotu i nedjelju nisam ni znao, ali nekog umora nisam osjećao. Zapostavio sam svoj posao socijalnog radnika za migrante cijeneći da su moji klijenti u Offenburgu na sigurnom i ne gladuju, vodeći se motom da je preče pomoći onome tko se nalazi u nevolji. Zbog tog mog stava često sam imao poteškoća s mojim poslodavcem, koji se bojao i za moju sigurnost zbog čestih odlazaka u krizna područja. No, akcija je tekla na najbolji mogući način i tijekom godina redovito smo opskrbljivali Vareš prema tadašnjim potrebama i prema našim mogućnostima. Ali moram naglasiti da se naše djelovanje nije ograničilo samo na Vareš i okolice, nego je bilo mnogo šire, kako po Hrvatskoj tako i Bosni i Hercegovini. Izdvajam samo veće akcije: "Achern pomaže Šibeniku", Achern je grad kod Offenburga, i "Lahr pomaže Olovu",

za koje su pokroviteljstvo preuzeli gradonačelnici. Ipak, središte našeg djelovanja bio je Vareš.

■ **Poslije rata počinje novi ciklus pomaganja, a posebno su velike povratničke potrebe. Kao novi prioritet nameće se građevni materijal, pa koliko je bilo pomoći u pogledu obnove?**

□ Prvo moram naglasiti, kako je rat odmicao mnogi ljudi koji su nam se pridružili posustaju, ali se formira jedna mala skupina koja u svom djelovanju nadmašuje samu sebe. To su: **gosp. Alfons Vögele, gosp. Günter Schuhmacher**, moja tajnica i desna ruka **gđa Christel Hansmann**, i nadasve **gđa Theresia Pfänder**.

A u suradnji s tadašnjim župnikom **fra Matom Topićem** činili smo sve što se moglo pomažući onima koji su se željeli vratiti. Zahvaljujući prije svega Alfonsu, našem "ministru financija", i njegovim sposobnostima u prikupljanju sredstava, kao i osobnim sredstvima gđe Theresije Pfänder napravili smo mnoge stvari za povratnike. Kupovali smo kuće ili stanove, dijelili građevinski materijal, plaćali majstore. U suradnji s fondacijom Vlade Baden-Württemberga i Caritasom iz Freiburga napravili smo kuću u koju smo smjestili pučku kuhinju, i kasnije list "Bobovac", radio "Bobovac" i udrugu "Majka Terezija". Dopremili smo potrebne strojeve za jednu manju stolariju, pomagali školskoj djeci, starijim osobama u nabavi ogrjeva. Ponekad je bilo dovoljno samo pripomoći nekoj obitelji da stane na svoje noge itd.

■ **Osim pomoći socijalno ugroženim, istodobno ste koordinirali i oko stvaranja uvjeta mladim obiteljima za ostanak, za školovanje djece i studenata...?**

□ Da, kako sam već rekao, pokušali smo pomoći posebno mladim obiteljima da se vrate ili da ne odlaze iz svojih domova. Poznato je da je ovaj rat posebno pogodio obitelji s malodobnom djecom i starije osobe. Pokušali smo i tu individualno pomagati. Posebno sam pono-

san na akciju pomaganja djece koja su ostala bez roditelja, siromašne djece i mladih na školovanju. To je akcija kumstava i stipendija. Ta akcija nije samo "vareška", nego puno širih razmjera. Pronalaskom dobrih ljudi koji su bili spremni mjesečnim izdvajanjima pomagati navedenu djecu i mlade pomogli smo ukupno 1642 djece i mladih na području Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Ta akcija traje od siječnja 1993. godine do danas. Naravno da se broj kumstava vremenom smanjivao, tako da danas imamo ukupno 152 kumstva i stipendije. Dakle, ne radi se o nekakvim državnim ili institucionalnim kumstvima i stipendijama, nego su ona bazirana isključivo na potpori običnih ljudi, mahom Nijemaca, iz Offenburga i okolice. Moram opet naglasiti da smo mi mala i privatna skupina volontera i da su naše mogućnosti ograničene, tako da nismo bili u stanju podmiriti sve potrebe niti pronaći kumove za sve one kojima je potpora itekako potrebna.

■ **Pomagalo se i u obnovi crkvenih objekata, kao i crkvene službenike za račun boljeg pastoralnog rada i očuvanja katolika kojih je u našim župama nažalost sve manji broj...?**

□ Točno. Paralelno s pomaganjem obitelji pomagali smo i župama i župnim zajednicama vareškog kraja. Tu mislim na župe Borovića, Vareš, Vijaka i Jelaške. Znajući da naš svijet cijeni sve ono što su svećenici tijekom stoljećâ napravili na očuvanju nacionalnog i vjerskog identiteta htjeli smo pomoći oko obnove i gradnje crkvenih objekata. Bilo nam je jasno da potpuno osiromašeni župljani ni uz najbolju volju nisu u stanju izdvajati novac za gradnju razorenih crkvenih objekata. Ovdje posebno izdvajam primjer gospođe Pfänder koja je svojim sredstvima umnogome doprinijela izgradnji crkve u Borovici i župne kuće u Vijaci. Uredili smo unutrašnjost vareške katoličke, kao i pravoslavne crkve. Skupa s raseljenim Očevcima potpuno smo obno-

vili crkvu u Očeviji. Osim toga, pomagali smo kod mnogih zahvata i projekata u sve četiri navedene župe.

■ **Dolazimo do sadašnjosti: Vi ste sada u mirovini, bankarski uvjeti za Caritasove transakcije u međuvremenu su otežani, samo su, čini se, vareške humanitarne potrebe ostale iste!?**

□ Ja sam u "mirovini" od prije nekih pet godina, ali sam još uvijek na relaciji Njemačka-Hrvatska-Bosna i Hercegovina. Ne može čovjek jednostavno reći – sada sam u mirovini i sada ću mirovati. Ja sam emocionalno toliko vezan za Bosnu i posebno vareški kraj da jednostavno ne mogu mirovati.

Moj bivši poslodavac s danom 30. rujna 2010. prestaje distribuirati stipendije i kumstva iz dva razloga: odlazak u mirovinu mene i moje tajnice, ali prije svega zbog poteškoća koje su se pojavile kod Intesa Sanpaolo banke (bivše Gospodarske banke). Dakle, novac koji je uplaćen od 1. siječnja do 30. rujna ove godine na račun Caritasa u Offenburgu, bit će isplaćen tijekom listopada na račune djece i mladih. Međutim, kako ta potpora mladima na školovanju ne bi prestala, a velika većina primatelja stipendija i kumstava su s područja općine Vareš i nama susjedne općine Olovo, predložili smo kumovima da svoje mjesečne uplate izvrše preko gosp. Alfonsa, koji bi onda s g-đom Hansmann dva puta pravio obračune i slao na račun humanitarne udruge "Kruh. sv Ante" u Sarajevu, a oni bi potom uplaćivali na pojedinačne devizne račune djece i studenata. Na taj način želimo i poslije "umirovljenja" pomoći onima koji se školuju u Bosni i Hercegovini.

■ **Ovo je ipak petnaesta godina od rata pa bliži li se vrijeme kad će mala i kako ste rekli privatna, ali neumorna njemačka skupina prijatelja Bosne i Vareša, koju uspješno animirate tolike godine, možda obustaviti misiju? Osjeća li se zamor, obeshrabruje li nezahvalnost koje sigurno ima...?**

□ Da, rat je davno završio, 18 godina pomažemo Varešu i njegovim žiteljima, ali ova mala privatna grupa ljudi još ne osjeća umor. To je za mene fascinantna činjenica i pokušavam dokučiti motive pomaganja, i to ustrajnog pomaganja, kod tih ljudi koji prije rata nisu ni znali za Vareš i Bosnu i Hercegovinu. Mi koji smo dio ovog napaćenog naroda i koji smo skupa s našim obiteljima pogođeni ratnom tragedijom, mi imamo i te kako mnogo motiva za pomaganje. Ali što je to kod ovih stranaca koji neumorno rade bez ikakve naknade, koji su se više puta uputili u neizvjesnost i opasnost – što je to što njih tjera!? To može biti samo nesebična ljubav prema čovjeku koji je u nevolji, prema bližnjem. Što se tiče naše boljke nezahvalnosti i ogovaranja, klevetanja i iznošenja neistina, ja se lako s tim nosim. Nisam se ni angažirao da dobijem zahvalnost ili priznanje, niti sam u bilo kom trenutku radio da bi mi to netko honorirao. Ja imam priznanje i zadovoljstvo u svojoj duši i svom srcu. Međutim, boli me nezahvalnost nekih ljudi – a tu ne mislim samo na obične ljude – prema ovim strancima, prema ovim "Germanima", kako ih ja u šali zovem. Događa se da ljudi komuniciraju samo dok pomoć dolazi. Kada prestanu uplate, sve se zaboravi. Ja njemačke prijatelje često tješim onom biblijskom kada je Isus izljevio desetericu, a samo se jedan vratio da mu zahvali. Ali, moram reći da mnogi ljudi iskazuju zahvalnost iako ništa nije učinjeno konkretno za njih.

U svakom slučaju, ponovno bih se angažirao na isti način u istoj ili sličnoj situaciji.

■ **Hvala Vam na razgovoru i hvala Vam u ime onih koji Vam nemaju prigodu javno zahvaliti, a čiji životi bez Vašeg angažiranja posebice u poslijeratnim godinama ne bi bili isti.**

□ I ja na kraju želim iskreno zahvaliti svima koji su mi nesebično pomagali oko realizacije svih navedenih akcija kako u Njemačkoj, tako i u Bosni i Hercegovini, a posebno svima iz vareškog i olovskog kraja. □

Nevjera kao masovna pojava

— Piše fra Ivica Vidak —

Govoreći o oblicima i korijenima današnjeg ateizma, Drugi vatikanski koncil u svojoj pastoralnoj konstituciji *Gaudium et spes* kaže: "Mnogi među našim suvremenima ne uviđaju životnu povezanost s Bogom ili je izričito zabacuju. To ide dotle da ateizam treba ubrojiti među vrlo ozbiljne pojave našega vremena. Zato je potrebno da bude razmotren s velikom pažnjom".

Riječi "nevjera" i "ateizam" ne znače uvijek posve isto, jer se pod "nevjerom" može također misliti na neprihvatanje samo nekih stavaka nekoga *creda*, dok "ateizam" znači jednostavno odsutnost vjere u Boga. Tekst dokumenta izričito zahtjeva da se ta masovna pojava nevjere razmotri s "velikom pažnjom" jer je ova vrlo ozbiljna pojava nekako karakteristična za naše vrijeme. Mnogi se ljudi danas pitaju što se možda učinilo krivo, ili se i danas čini krivo, pa riječ Božja ne nailazi na tako široko prihvaćanje kao nekada. Nadalje, koncilski tekst ističe raznolikost pojave masovne nevjere: "Imenom ateizma označuju se pojave koje su među sobom veoma različite. Neki, naime, Boga izričito ničeju, dok drugi drže da čovjek ne može o Bogu ništa tvrditi... Ima i takvih koji toliko uzvisuju čovjeka da vjera u Boga gotovo gubi svoju snagu; oni su, kako

se čini, više zauzeti time da afirmiraju čovjeka negoli da zaničeju Boga. Neki opet Boga sebi tako predočuju da onaj lik koji zabacuju nikako nije Bog Evandjelja. Ima i takvih koji pitanja o Bogu uopće ne načinju: kao da uopće nisu iskusili religioznog nemira pa i ne vide čemu bi još vodili brigu o religiji. Ateizam osim toga, nerijetko nastaje iz protesta protiv zla u svijetu...".

Govoreći o masovnoj nevjeri ne smijemo je zamišljati kao jedinstvenu pojavu, nego kao niz vrlo različitih stavova i ponašanja. Govoreći o uzrocima ateizma koncilski tekst kaže: "Među te uzroke također treba ubrojiti kritičku reakciju protiv religija, i to u nekim krajevima posebno protiv kršćanske religije. Zato nemalu ulogu za postanak tog ateizma mogu imati vjernici, utoliko treba reći da oni zanemarivanjem vjerskog odgoja ili netočnim i pogrešnim izlaganjem nauke ili nedostacima svoga religioznog, moralnog i socijalnog života, pravo lice Boga i religije prije sakrivaju nego otkrivaju".

Nevjera ponekad može biti i pošten prosvjed protiv mogućeg nepoštenog kršćanstva (ili koje druge religije). Zato nas problem masovne nevjere neminovno dovodi pred vrlo ozbiljan problem "masovne vjere".

Istina je da je među vjernicima uvijek bilo grešnika i uvijek će ih biti. No, oni ne predstavljaju toliki problem u nastanku nevjere jer se zna da se njihovi propusti ne smiju pripisivati njihovoj religiji, nego njihovim osobnim nedostacima. Daleko je veći problem, dakle, što ima previše vjernika koji su uvjereni u ispravnost svoje vjere i svoje vjerske prakse, a da pritom ipak "pravo lice Boga i religije prije sakrivaju nego otkrivaju".

U današnjem pluralističkom i religiozno vrlo neinformiranom društvu gdje se gotovo svatko svrstava u vjernika u interesu što veće masovnosti vjere vrlo je problematično, a to nužno dovodi do posljedica o kojima govori Koncil, ako se neki deklarirani "nevjernik" razlikuje od nekog deklariranog "vjernika" možda samo po većoj iskrenosti i poštenju.

Središnje pitanje kojim bi se danas trebalo pozabaviti glasi: zašto je vjera nekada bila sveobuhvatna pojava, a danas više nije? Koji su povijesni razlozi što vjera danas ne obuhvaća ljudski, pogotovo javni život na tako prisutan način kao nekada?

Čovjek se posebno rado prisjeća Boga u graničnim situacijama svoga života. Zato i nije čudo da su ljudi, koji su se bavili samo zemljoradnjom, Boga za-

mišljali kao gospodara vremena te da im je religija omogućavala da stupe u vezu s tim "nebeskim partnerom". Kasnije je industrijski način proizvodnje, što su ga omogućili moderna znanost i tehnika, učinio od čovjeka koji se nada čovjeka koji računa. Tako se na industrijskom proizvodnom području religiozno posredništvo svelo na neke ceremonije prilikom otvaranja nekog pogona, na otvorenje neke ceste ili mosta za promet. Blagoslov automobila novija je pojava. S industrijom je došao i masovni otpad radništva od vjere i Crkve. Nadalje, od reformacije naovamo također se sve manje poistovjećuju religiozni i politički interesi. I vjerničke se mase s vremenom sve više svrstavaju prema nacionalnim, a manje prema religioznim bojama.

Mnogi su se s religijom susretali uglavnom u njezinim posredničkim oblicima, smatrajući kako je vjera zapravo sredstvo da se osiguraju plodovi zemlje, zdravlje i plodnost, da se osigura političko i društveno jedinstvo i stabilnost neke skupine i njezini ovozemaljski interesi. A posredovanje je uvijek značilo i ovisnost o onomu prema kojem se posreduje. Političko posredovanje religije i Crkve nužno je dovelo religiozno i crkveno područje u ovisnost o pojedinim politikama.

Čestitka

*Dana 19. ožujka 1960. godine brak su sklopili
Andrija Bešlić i Ruža rođ. Nikolić.*

*Svoj brak su okrunili s desetero djece,
24 unučadi i 8 praunučadi.*

*Našim dragim roditeljima Andriji i Ruži Bešlić ovim
putem čestitamo 50. obljetnicu braka.*

*Dragi roditelji, neka vas i dalje prati Božji blagoslov
žele Vam zahvalna djeca: Terezija, Gordana,
Ljiljana, Magdalena, Domin, Marija, Miroslav, Jela,
Jadranka i Jadranko*

Nadalje, čovjek je do stanovite mjere bio kršćanin ili katolik i zbog stanovitog društvenog pritiska, pritiska javnog mišljenja, koji je svjesno podržavala i politička vlast kada se oslanjala na crkvenu organizaciju ili njezin utjecaj. Kad je takav javni pritisak prestao, pojavili su se manje ili više masovno i oni koji ne vjeruju ili koji nisu vjerovali.

Drugi vatikanski koncil ppose je jasan kad govori o misiji koju je Krist povjerio svojoj Crkvi. Ona nije ni političkog, ni ekonomskog, ni socijalnog, nego religioznog reda. Crkva po svom poslanju i po svojoj naravi nije vezana ni uz koji posebni oblik ljudske kulture, niti uz bilo koji politički, ekonomski ili društveni sustav.

Suvremeni problemi u biti su problemi zajedništva. No, to ne znači zanijekati čovjeka pojedinca. I religija bi morala voditi računa o tom pojedincu koji traži i koji se traži, jer ako mu govori samo kao pripadniku neke kulture, naroda, politike, ekonomije ili društva, govori u ovo vrijeme mimo njegovih ušiju. A govoriti njemu znači razgovarati s njim. To znači barem spremnost da ga se čuje.

Masovna nevjera neće biti skandalom ako ne budemo isključivo zabrinuti za to kako je ugrožena masovnost vjere, nego ako nam bude prva briga to što su danas ugroženi ljudi, ako nam bude prva briga kako pružiti čovjeku u njegovim problemima onu pomoć na koju nas naša vjera obvezuje. **B**

PROIZVODNJA, PROMET I USLUGE
PRODAJA MODNE METRAŽE I
KONFEKCIJE NA VELIKO I MALO

Vareš, ul. Zvijezda br. 25,
(poslovna zgrada Bobovac)

mob.: +384 (0)61 / 794 715
tel./fax: +387 (0)32 / 843 094
+387 (0)32 / 849 300

e-mail: profitex@yahoo.com
e-mail: profitex@bih.net.ba

Dvojna prezimena

— J. Drijenčić —

UVarešu je od davnina vladao običaj da pojedine porodice imaju dvojna prezimena, ali u međuvremenu je zakonski propisano da se moraju odreći jednoga i ostaviti izvorno.

Evo nekih od tih prezimena: Zlović-Pejčinović, Zovko-Jurić, Kokorović-Mijatović, Suljuzović-Žuljić, Drijenčić-Mandić, Slugić-Dunđerović, Krajinović-Subašić, Lekić-Katmerović, Šimić-Kapelčić, Marjančević-Margundžić, Klarić-Pavić, Andrić-Janjušić, Gavran-Jurić, Pavić-Zlatanović, itd.

Druga prezimena su obično nastajala u narodu kao poštapalica prvom. Primjerice, prezime

Dunđerović nastalo je po tome što se nekoć u Varešu majstor koji je znao svašta raditi nazivao "dunđerom". Prezime Margundžić je također nastalo po majstorstvu jer su Marjančevići bili najbolji kovači "marguna", tj. zamjenskog sredstva plaćanja u to doba. Prezime Katmerović navodno je nastalo tako što je neki starosjedilac na Pržićima imao ženu Katu pa je od milja zvao "katmer" i otuda su i njega nazvali Katmerović. Lekići su imali posjed na pola puta između Vareša i Diknjića na lokalitetu Glavica i ta se njiva zvala Katmerovica, a posljednja vlasnica bila je Ruža Lekić-Katmerović, udata Antičević, prva civilna žrtva rata na području Vareša. Jedno od upečatljivijih prezimena je i Kapelčić,

a nastalo je na sljedeći način. Naime, Mato Šimić bio je veletrgovac i umro je 1910. godine. Za života je imao želju sagraditi kapelu na najljepšem vareškom groblju "Ruda", ali nije uspio u svom naumu te je sinovima ostavio novac u zavještaj da se sagradi kapela. Kapela je i sagrađena 1912. godine, a građa za nju usječena je na posjedu Šimića na Sjenokosu. Istesali su je vrsni majstori tesari na Pogari i zatim je ručno prenesena na groblje "Ruda". Kapela je služila vareškom puku sve do 1932. godine kada je počela gradnja Plečnikove kapele od kamena. No, narod je, iz zahvalnosti Mati, njegove nasljednike nazvao Kapelčić, a posjed na Sjenokosu mještani su prozvali Kapelčića njiva, pa je i dandanas neki tako nazivaju... **B**

NAGRADNO PUTOVANJE

U nagradnoj igri, organiziranoj na benzinskim crpkama OMV BH d.o.o. u proljeće ove godine, među sretnim dobitnicima glavne nagrade – sedmodnevnog odmora u Tunisu za dvije osobe – bio je i Varešanin Augustin Musić, koji danas živi u Mostaru. Na ovo, kako kaže, nezaboravno putovanje pošao je sa svojom suprugom dana 11. kolovoza, baš na obljetnicu njihova braka, a između mnoštva zabilješki o toj zemlji koje nam stavio na raspolaganje izdvojili smo ovaj fragment.

Musići u Tunisu

Odmor u Tunisu

Na ulici se može sresti konjska kočija kojom će vas ljubazni kočijaš, kao taksist, provozati po gradu. Dok sjedimo u romantičnoj kočiji ukrašenoj umjetnim cvijećem, s platnenim krovom za zaštitu od sunca i drvenim kotačima okovanim gumom, kočijaš spretno upravlja

konjima vozeći između automobila, biciklista i pješaka... Kopita na konjskim nogama su izlizana, pa prilikom naglog kočenja dolazi do klizanja po asfaltu. Tako ukrašena kočija je, kako reče naš vozač, kao stvorena za mladence, što nam je vratilo u sjećanje naše vjenčanje i vožnju kroz Vareš s uklju-

čenim sirenama, dok smo u velikom luksuznom automobilu sjedili okrenuti jedno prema drugom... Kočijaš se svako malo okrene prema nama i svaki put istakne neku osobinu svog prijevoznog sredstva, spremnog da primi mladenca ili putnike-turiste za uživanje u vožnji na dvije konjske snage. **S. P. B**

Gornja Borovica

Obnovljeni i adaptirani objekt bivše trgovine, ambulante i mjesne zajednice u Gornjoj Borovici odnedavno je ponovno u funkciji, ali sada kao "Etno kuća Borovica". Iza ideje i izgradnje etno-kuće stala je udruga "Naš dom Borovica" na čelu s **Grgom Vukančićem**, a voditelj projekta bio je poduzetnik **Nikola Šimić**. Financijska sredstva osigurale su španjolska organizacija "Aprodel" te Općina Vareš, a pomogle su i udruge građana, poduzeća i pojedinci.

Objekt ima dvostruku namjenu i sastoji se od apartmanskih prostorija, uređenih u suvremenom stilu, te dviju prostorija gdje iznad ulaza stoji "spomen soba", a koje su namještene i opremljene tako da predstavljaju etno-muzej. Ali i njih se može dobiti kao (uistinu ekskluzivan prostor) za boravak i noćenje, u okruženju brojnih predmeta iz borovičke baštine. Da bi sve bilo u duhu prošlosti umjesto klasične rasvjete za večernjih sati na raspolaganju su petrolejske lampe (jedino se, iz praktičnih razloga, uz krevete osiguralo stolne lampe). Već u predvorju posjetitelji se susreću s fotografijama Borovice i borovičkih ljudi, na panou koji služi kao vremeplov kroz posljednjih pola stoljeća. U kući je sukladno dobivenim sredstvima opremljen samo prvi kat, a u potkrovlju se također nalaze prostorije pripravne za boravak i noćenje, no zasad nemaju namještaja. Ipak, za vrijeme proslave patrona župe i mladomis-

Novi projekti u Borovici

— Piše Mladenko Marijanović —

ničkog slavlja početkom kolovoza ove godine, sve su prostorije bile u funkciji i u njima su (makar na madracima i po podu) boravile i spavale 24 osobe. To su bili mahom prijeratni žitelji Borovice koji nemaju obnovljenih kuća pa nemaju gdje odsjesti.

Pri razgledanju kuće Nikola daje na uvid i knjigu dojmova u kojoj je prve riječi ispisao pomoćni biskup zagrebački **Valentin Pozajić**, koji ju je i blagoslovio prigodom otvorenja, a posebno je emotivan upis ostavio **don Mato Majić**, borovički župnik u najtežim vremenima koji je očito ostao snažno vezan za ovaj kraj. No, i Borovičani u svakoj prigodi ističu njegovu nemjerljivu ulogu glede povratka i podizanja župe doslovce iz pepela. Nikola napominje da etno-soba nije do kraja formirana te i putem "Bobovca" upućuje poziv svima

koji imaju sačuvanih stvari iz kulturnog, vjerskog i tradicionalnog života Borovice, da ih ustupe kako bi ambijent bio dodatno obogaćen i što više autentičan. (Fotografije objekta i etno-sobe donosimo na omotu otraga)

U prizemlju objekta završeni su grubi radovi na izgradnji budućeg restorana, a koji bi mogao imati i širu primjenu ako se uspije u namjeri na obližnjem platou nekadašnje škole izgraditi četiri bungalova za prihvatanje dodatnog broja gostiju. Inače, Borovičani su se ove godine organizirali pa očistili od šuta i otpada taj plato, ali i spaljeni dom kulture koji bi također mogao biti dio cjeline jer se i njega planira izgraditi u najskorije vrijeme. Interes za obnovu i ulaganja u Borovicu zacijelo će porasti nakon što se dobiju novi kilometri asfalta, a čije je polaganje već ugovorena stvar i ra-

dovi bi trebali početi ove jeseni. Nikola ističe, pozivajući se na grubi izračun koji se napravilo za nedavnih susreta i diskusija o perspektivama Borovice, da je od prvog povratka u Borovicu 1998. godine do danas u obnovu i revitalizaciju sveukupno uloženo oko 6 milijuna KM. A bila je to Hirošima, u pravom smislu te riječi! Danas je tu i obnovljena crkva i župna kuća, i javna rasvjeta, i pokrivenost mobilnim signalom i riješena kanalizacija, te cijeli niz drugih uspješnih projekata pored toga što su kroz razne programe ili u privatnoj režiji obnovljene na desetine domova. No, problem i dalje predstavljaju oni neobnovljeni, zbog kojih do daljnjeg nije provediva rekultivacija terena što narušava sliku urednosti sela. Postoji i plan formiranja fonda za zajednička ulaganja u Borovicu iza kog bi stajala Zavičajna zajednica Borovičana sa sjedištem u Zagrebu.

U svakom slučaju, borovički primjer upornosti u obnovi predstavlja čudo, te se tim povodom prisjetismo priče Tvrta dijaka bosanskog *Borovica, anno domini 2038.* objavljene u "Bobovcu" broj 11, koja je tada predstavljala znanstvenu fantastiku, a danas se pak doima proročanskom! **B**

Pojedinosti o smještaju i cijenama u etno-kući Borovica mogu se dobiti kontaktom na brojeve telefona +387(0)61/787-834 (Nikola Šimić) i +387(0)32/846-501 (Grga Vukančić) te preko internetske stranice www.borovica.net

**CVJEČARNA
PALMA
VAREŠ**

vl. Snježana Tomić tel. 032/ 843-465
843-321
mob. 061/ 793-032

PRIJEVOZ U ZEMLJI I INOZEMSTVU

svježe cvijeće • buketi • vjenčani buketi • aranžmani
lončanice • vijenci • pogrebna oprema i usluge

"Selo će izumrijeti, a običaji neće nikada" – lijepo kaže jedna izreka. Prije dvije godine zahvaljujući ocu **Zvonki Martiću**, karmelićaninu, pokrenut je jedan uistinu hvalevrijedan projekt snimanja narodnih običaja Hrvata u BiH, koji bi trebali biti objavljeni na dvostrukom DVD-u. Uz voditelja Zvonku Martića na projektu radi i **gosp. Vido Bagor**, snimatelj Hrvatske televizije te stručni suradnik Međunarodne smotre folklor i vrsni poznavatelj svoga posla. Nakon što je spomenuta ekipa u protekle dvije godine obišla 28 lokacija diljem BiH, sredinom kolovoza, zahvaljujući angažmanu **Brankice Miletović** iz Vijake i vijačkog župnika **fra Željka Brkića**, dogovoreno je snimanje materijala koji prikazuju narodne običaje i kulturnu tradiciju hrvatskog naroda našega kraja. Uz tešku muku, velike napore i sve probleme koji su se pojavili i koji su doveli u pitanje samo snimanje, a opet zahvaljujući angažmanu nekolicine ljudi iz Vijake te skupine mladih iz Vareša i tamburaškom orkestru također iz Vareša, snimanje je ipak održano 31. kolovoza u Vijaci. Mnogi su rekli da je taj dan u Vijaci bilo lijepo. Nakon jutarnje sv. mise koja je služena u župnoj crkvi u Vijaci, prvo je uslijedilo snimanje tradicionalnih liturgijskih pjesama kao što su *Ponizno se*

VIJAKA – DIO BAŠTINE BiH

teb klanjamo, O, Marijo, Marijo, bolne duše likarijo i *Zdravo Tijelo Isusovo* prema napjevu koji se inače pjeva svake mlade nedjelje u Vijaci. Osim liturgijskih pjesama žene odjevene u narodne nošnje otpjevale su i nekoliko tradicionalnih pjesama ovoga kraja poput *Što si nam se zamračila*, *Zvijezdo* itd. Nakon toga ekipa od trideset troje ljudi u narodnim nošnjama krenula je prema domu kulture u Vijaci da bi se ondje obavilo snimanje pokladnih običaja i narodne igre poznate kao *Žuta žaba*. Formirala se povorka i krenula kroz selo. Prvo je zapaljena vatra oko koje se igra *Žuta žaba* i tada je počelo snimanje koje je potrajalo gotovo dva sata. Unatoč čestim ponavljanjima kadrova, nije se

stekao dojam da je to nekome smetalo ili da je stvaralo nervozu. Na svima se mogla osjetiti samo radost što je posao uspješno priveden kraju. Nažalost, bilo je i onih koji su možda smatrali da od ovoga neće biti ništa i da snimanje neće uspjeti. Jer, prije nekoliko godina propao je jedan također zanimljiv projekt, kada je o. Zvonko Martić s poznatim bosanskohercegovačkim filmskim redateljima **Pjerom Žalicom** i **Ademirom Kenovićem** želio doći u Vijaku i snimiti *Žutu Žabu* te napraviti spot koji se trebao prikazivati na poznatoj američkoj TV postaji CNN. Snimanje tada nije održano, a da jest danas bi *Žuta žaba* zasigurno bila pod zaštitom UNESCO-a. Očito da nekad sami ne prepoznamo pra-

vu vrijednost onoga što imamo, pa nam drugi to moraju reći. Spomenimo i to da je gospodin Bagor kao snimatelj i poznavatelj folklor, koji inače studentima u Njemačkoj predaje folklor, ostao fasciniran onim što je vidio u Vijaci te je kazao: "Niste ni svjesni što imate, jer ovakav način igranja ne postoji nigdje drugo". Na kraju, zahvaljujemo svima onima koji su taj dan došli u Vijaku i bili na snimanju. Posebne riječi zahvale upućujemo skupini mladih i tamburaškom orkestru iz Vareša, poduzeću "MPM" iz Vareša koje je doniralo hranu i piće te **gosp. Nikoli Šimiću** na besplatnom prijevozu. Kako nam je rekao o. Zvonko Martić, spomenuti DVD trebao bi biti završen negdje oko Božića i zasigurno će biti vrijedan poklon u to vrijeme. A nama ostaje nada da će se u narednom periodu okupiti ekipa ljudi koji će aktivnije raditi na promociji narodnih običaja i kulturne tradicije hrvatskog naroda našega kraja izvan naše općine, pa i granica BiH. Spomenimo i to da je gosp. Bagor najavio ponovni dolazak u Vijaku i snimanje još nekih tradicionalnih običaja iz ovoga kraja, a one koji su taj dan bili u Vijaci i sudjelovali na snimanju pozvao je da budu gosti na jednoj od Međunarodnih smotri folklor u Hrvatskoj.

Ž. Brkić

PLANOVI U OČEVIJI

Uspontano organiziranoj jednodnevnoj akciji, potaknutoj od **Zdravka Barkića**, u Očeviji je sredinom kolovoza raskršće od raslinja područje tzv. banje, odnosno termalnog izvora koji se nalazi uz izvor vode s kog se pomoću crpki opskrbljuje grad Vareš. Zdušno su se uključili i gosti (Očevci iz Australije) koji su se u to vrijeme zatekli na odmoru, a akcija je protekla u najboljem raspoloženju. Naišavši kad je posao već bio gotov barem smo ovjekovječili sudionike akcije, s vijačkim fratrima koji su također bili u prolazu. Namjera je poduzetnih Očevaca sada uraditi projekt i s njime aplicirati za sredstva ka-

OSPOSOBITI TERMALNI IZVOR

ko bi se izvor osposobio za korištenje. Izgradnjom tako jedinstvenog bazena, a na vareškom području i nema drugih, računava se privući posjetitelje, posebice nakon što Očevija dobije as-

faltnu cestu. Ovih dana, naime, u tijeku je potpisivanje ugovora za polaganje 4,5 km asfalta i to na dvjema dionicama: jedan dio prema Ligatićima, a drugi dio iz Očevije prema Varešu. Sredstva

su osigurana iz tri izvora: iz dobiti Telekoma, iz Ministarstva za raseljene osobe i izbjeglice te iz Kantona, u ukupnom iznosu od 460 tisuća KM.

S. P.

Kao što je i za očekivati, u kroničarskim zapisima fra Arkandeo Grgić ne propušta bilježiti stradanja fratara, a posebnu pažnju posvećuje događanjima u Rami:

Okupirali su Ramu [partizani] i naš samostan oštetili a crkvu zapalili. Izgorila je do temelja, a s njom i bogato crkveno ruho i krasna knjižnica. Gvardijana fra Juliana Jurkovića su ubili. Crkvu su zapalili oko 13. i 14. srpnja 1942. god. Dva mjeseca iza toga osudili su na smrt i strijeljali i fra Viktora Sliškovića, koji je ostao na garištu samostana.

Tom zgodom zapalili su i crkvu na Suhom polju (Zlosela) kod Kupresa. Okupirali su i Gornji Vakuf sa okolnim župama. Mnogi su svećenici morali bježati ili se sakrivati po šumama. Iz kupreškog kraja se pred odmetnicima izselilo do 5000 ljudi.

Od Sutjeske do Staljingrada

No, tragičnih zbivanja nije bila pošteđena niti srednja Bosna:

Istočna i srednja Bosna bila je od takovih nesreća dosada očuvana. No ni nju neće mimoići gorki kalež progonstva.

II. SVJETSKI RAT U SUTJEŠKOJ SAMOSTANSKOJ KRONICI (VI)

— Piše Alen Kristić —

Koncem god. 1942. napali su partizani i osvojili Jajce. Isto tako je od njih zauzet Bihać. Dolaze još neprovjerene vesti da su naši tamošnji fratri fra Viktor Šakić, fra Bosiljko Ljevar i fra Marian Jakovljević zarobljeni i odvedeni nekud u Liku. No srećom se te vesti nisu obistinile.

Samostan u Gučoj gori bio je u žarištu borbi, te je do temelja oplaćkan. Partizani su bili povelj sa sobom gvardiana fra Ivu Markovića, vikara fra Franu Strukara i brajkovačkog župnika fra Zorislava Čolića. No sva trojica su se hvala Bogu iza tri dana povratila kući.

Braća u Fojnici su s izgradnjom novog diela samostana toliko uznapredovali, da su se o Božiću mogli smjestiti u kuhinji, blagovaoni, a i podrum je uređen.

Koncem godine oplaćkan je od odmetnika fra Lade Fišić, župnik u Ovcarevu. Ižupski stan u Kotor Varošu bio je oplaćkan. U cijelom tom kraju od Jajca do Kotor-Varoša i Guče gore vođene su teške borbe s partizanima.

Pri koncu bilješki o 1942. godini, Grgić opisuje stanje na njemačko-ruskom bojištu, napominjući da se tamo nalazi i jedna hrvatska pukovnija u kojoj ima i momaka iz sutješkog kraja:

U Stalingradu je ostala obkoljena II. njemačka vojska sa jednom rumunjskom konjaničkom divizijom i s jednom hrvatskom pukovnijom – oko 300.000 momaka koji su boreći se do posljednjeg čovjeka svi do jednoga izginuli. Među tim jadicima ima ih nekoliko i iz naše sutješke župe, za koje ni danas neznamo, šta je s njima. To je bio najveći gubitak i udarac, što ga je Njemačka u cijelom ovom ratu pretrpila.

"Gosti" u Sutjesci

Kao veliko razočaranje među svjetskim vojno-političkim zbivanjima 1943. Grgić će izdvojiti *Izdaju i kapitulaciju Italije, dotično Savojske dinastije 8. IV. 1943. godine*. U opsežnom opisu tog događaja spomenut će bombardiranje Rima,

ali i njegove posljedice za Hrvatsku:

U toku tih borbi Rim je više puta bombardiran. Sv. Otac papa nalazi se u vrlo teškom položaju, premda je Vatikanski Grad do sada bio pošteđen od direktnog bombardiranja. [...] U vrijeme kapitulacije Italije nalazilo se oko 200.000 Talijana na teritoriju Hrvatske, a do 500.000 momaka na području Balkana. Naše i njemačke čete energično su ustale, da te čete što prije razoružaju. Nastali su užurbani pokreti četa prema obali i prema otocima. Talijanske su čete po pojedinim garnizonama razoružane, no uspjelo im mnogo oružja pripustiti partizanima i četnicima, koji su se tim još više osilili. Zauzeli su ponovno Livno, Jajce, Kupres, Bugojno, Gor. Vakuf. Ugrozili su Travnik, a o Miholjdanu zauzeli Tuzlu i počinili dosta zla.

Posebno su vrijedna i zanimljiva dva kroničarska zapisa, jedan o posjetu partizana, a drugi o posjetu četnika Sutjesci.

MOLITVA ZA HRABROST

Ohrabri me noću
kad probude se nemiri odvijeka,
uđi u moju samoću.
Nek' razlije se mnome rijeka
svježa, nevina i lelujava
k'o proljetna trava na vjetru blagome,
duboka, mirisna i sanjiva
k'o nježni osmijeh na licu dragome.

Ohrabri me i odagnaj šapat koji me plaši,
zagrij i uskrsni potopljene nade
što bijahu vjetar mi u leđa,
a sada samo jedna uspomena
skrivena ispod olovnih vjeđa.

Ohrabri me noću
kad sama sam i tužna,
kad po zidu riše neka ruka ružna
i sjenama se igra moga života,
i misli da je duhovita,
da u tome krije se ljepota.

Ohrabri me zorom
kad novi dan sviće,
i smekšaj grč na licu blijedome,
opusti ukočeno tijelo i ruke umorne
što hvataju se u snu za nit svjetla
i grle rukama vjetra
nježno i drago biće.

Dražana Radman

Posjet partizana dogodio se upravo na blagdan sv. Petra i Pavla (26. lipnja 1943.), a Grgić ga ovako opisuje:

O Petrovu danu jedna velika [nedostaje riječ značenja skupina ili jedinica – napomena A. K.] partizana, koja je uzimala s Kozare-planine probila se preko Fojnice do Visokog. Obašavši Visoko pošli su na Podlugove, gdje su spalili stanicu. Druga grupa pošla je na Dobrinje i redom palila stanice sve do Lašve. Napali su na Kakanj, zauzeli i oplacakali i razrušili rudnik i mnogo zla počinili. Preko Teševa sišli su i u Sutjesku, gdje su ubili jednog oružnika – Ahmeda. Samostanu nisu nikakva zla počinili, nego su samo tražili brašna i dato im 70 kg pšenična brašna. Tom zgodom zaposjeli su bili sva sela sutješke župe, pošto ih je bilo jako mnogo. U Čatićima ubili su gostioničara Antelju Duspara, kad je pokušao da motorom uteče. Otišli su dalje preko Borovice i Vukanovića

valjda prema Olovu i Konjuh-planini.

A posjet četnika, koji se dogodio na blagdan sv. Elizabete (19. studenog 1943.), opisuje ovako:

Još gora zla nego partizani nanosili su narodu zloglasni četnici. To su bili pravi profesionalni pljačkaši i razbojnici. Na sv. Elizabetu (19. XI. 43.) došli su četnici u Sutjesku i plackali po selu. Iz samostana zahtievali su i odneli 400 kg kukuruza – došli poslije podne s konjima u dvorište samostana, natovarili žito i otjerali. Tom zgodom su osobito teško oplacakali selo Seoce i otjerali sve do čega došli i volove i pšenicu i grah i orahe i pekmez i med i – osobito – odielo. Ljudi su ostali tako rekuć goli. Ko kad su ih stotine cielu noć roville po selu, tovarili na stotine konja i gonili. Nastao je jauk i plač i po tom selu i po cijeloj župi.

Opisani događaji, kojih je vjerojatno bilo mnogo više,

oslikavaju ono što je Grgića navelo na sljedeće riječi:

Nevolja je velika i strava nastala među svietom, jer nitko nije bio siguran, da će živ i zdrav svanuti. Naoružane rulje provaljivale su po noći u sela, plienili po kućama, odnosili do čega su god došli, mal odvodili i muškarce odvodili sa sobom.

No, partizani će još jednom, pred Badnjak 1943., istina nakratko, doći na sutješko područje, što Grgić ne propušta zapišati:

Te godine taman dva dana pred Badnjak došli su partizani preko Vareša i nastanili se po Poljanima i Sutjeskoj. U Lučićima bila je jedna četa – oko 150 – Taliana, koji su se s partizanima uputili iz Plevlja. Uoči Badnjaka rano u jutro, kad su oćutili da se približava njemačka vojska, još po mraku su odmaglili preko Ratnja na Borovicu. Tu su ih cieli dan progonili avioni i mnogo im štete nanieli. Župnik iz Borovice Alfonz Čolić

pobjegao je 22. XII. 43. u Sutjesku. Kuću i crkvu su mu u Borovici oplacakali.

Nova godina

Na početku prisjećanja o događanjima iz 1944., Grgić će iznova progovoriti o stradanju svećenika i fratara od strane partizana, ne postavljajući, kao niti ranije, pitanje u čemu je korijen tako snažne ideološke omraze između partizana i katoličkog klera i nema li možda i neke krivnje za to u ponašanju katoličkog klera, što, dakako, ne može opravdati zločine:

Početakom ove godine [1944.] odveli su bili sa sobom župnika iz Ljubunčića fra Viktora Baltića. Vodali su ga sa sobom i držali u zatvoru. Najposlije mu se izgubio trag i do danas se za njega nezna ništa. Po svojoj prilici je poginuo.

U Tuzli su uz ostale Hrvate strijeljali i katehetu gimnazije Dra Dragu Dujmišića, svjetovnog svećenika, dočim je župnik Dr fra Srećko Perić za vremena izmakao.

IN MEMORIAM

POSLJEDNJI POZDRAV

Tužnim srcem javljamo prijateljima i znancima da nas je 5. kolovoza 2010. u 77. godini života napustio naš voljeni suprug, otac i dida

MATO REZIĆ

(10.IV.1933. – 5.VIII.2010.)

Počivao u miru Božjem!

Ožalošćeni: supruga Štefica, kćerka Ljiljana, sin Anto, nevjesta Belinda, unučad Mateo i Monika

POSLJEDNJI POZDRAV

Dana 18. septembra navršava se 40 tužnih dana od smrti našeg voljenog supruga i oca

MIRKA ĐURIĆA

(9.VIII.1939. – 9.VIII.2010.)

Rodio si se i završio svoj ovozemaljski život, na isti dan – na svoj rođendan.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoji najmiliji koji te puno vole: supruga Mirjana i kćerka Svjetlana

IN MEMORIAM

S velikim bolom i tugom javljamo rodbini, prijateljima i poznanicima da je dana 10. kolovoza 2010. u 58. godini života preminuo naš dragi i nikad prežaljeni otac, suprug i brat

NENAD RIĐIĆ

(22.VI.1952. – 10.VIII.2010.)

Dragi tata, puno nam nedostaješ i jednog dana ćemo se opet svi sastati. Počivaj u miru!

Puno te volimo:

kćerka Vesna, sin Saša i supruga Olgica

TUŽNO SJEĆANJE

na našeg dragog tetka i kuma

MIRKA ĐURIĆA

(9.VIII.1939. – 9.VIII.2010.)

S ljubavlju te spominjemo, po dobroti pamtimo i u srcu zauvijek nosimo.

U miru Božjem neka te prate naše molitve i čuvaju anđeli nebeski!

Porodice: Jerković, Franjković, Lovrinović, Ivanković, Blekačić, Nenadić i Chapman

IN MEMORIAM

NENAD RIĐIĆ

(1952. – 2010.)

Sjećanje na tebe ostat će vječno.

Počivaj u miru!

Sestra Željka, zet Boro, sestrična Dragana i sestrić Dragan s obiteljima

POSLJEDNJI POZDRAV

Dana 14. kolovoza 2010. u Kutini je preminuo naš dragi

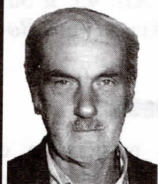
IVO FILIPOVIĆ

(1936. – 2010.)

Sjećanje na Tebe ostat će vječno.

Počivaj u miru Božjem!

Ožalošćeni: supruga Jelena, sinovi Mato, Mihovil, Velimir, Brano i Dragan s obiteljima

POSLJEDNJI POZDRAV

Dana 24. rujna navršit će se 40 dana od smrti našeg dragog supruga, oca i djeda

ZDRAVKA DODIKA
(16.VIII.2010. – 24.IX.2010.)

Dragi Zdravko, živjet ćeš u našim srcima i mislima.
Počivao u miru Božjem!

Tvoji najmiliji

POSLJEDNJI POZDRAV

Dana 31. kolovoza 2010. tragično je preminuo naš dragi otac

VLADIMIR ANDRIJEVIĆ
(1941. – 2010.)

Život nestaje u trenutku, ali sjećanja i ljubav ostaju dok žive oni koji te vole.
Počivaj u miru Božjem!

Tvoja djeca: Jesenko, Dijana, Dalibor i Nataša s obiteljima

POSLJEDNJI POZDRAV

Dragom tetku

ANTI ANTIČEVIĆU ANTARICI
(26.VII.1951. – 6.IX.2010.)

Po tvojoj dobroti ćemo te pamtit, s ponosom spominjati, a u srcima zauvijek čuvati.

Počivaj u miru!

Mijo, Dubravka, Vedrana, Dijana, Igor, Lea i Kristian

IN MEMORIAM

Dana 2. kolovoza navršila se godina dana otkad nije s nama naš dragi

VINKO MALBAŠIĆ
(2.VIII.2009. – 2.VIII.2010.)

Što vrijeme više prolazi otkako te nema, to više živis u našim sjećanjima i molitvama.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoja supruga Bernarda i djeca sa svojim obiteljima

TUŽNO SJEĆANJE
(3.VIII.2005. – 3.VIII.2010.)

ANTO ŠIMUNIĆ

Dragi djede, sjećanje na tebe nikada ne prestaje.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoje: Iva i Sara

TUŽNO SJEĆANJE
(8.VIII.2007. – 8.VIII.2010.)

Na našeg dragog

ANTU DEANOVIĆA

Život nestaje u trenutku, ali ljubav i sjećanje ostaju živjeti s onima koji te vole.

Počivaj u miru Božjem!

S ljubavlju i poštovanjem: tvoja supruga i djeca s obiteljima

TUŽNO SJEĆANJE
(30.VIII.2008. – 30.VIII.2010.)

Na našeg dragog

ANTU MIRČIĆA

U srcu i mislima uvijek s tobom.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoji najmiliji: supruga Paulina, djeca Erna, Vesna, Josip i Dragan s obiteljima

U SPOMEN

na naše drage

MIJU MARKANOVIĆA
JELENU MARKANOVIĆ
rođ. Šimičević

S ljubavlju i poštovanjem čuvamo uspomenu na vas.

Počivali u miru Božjem!

Bratići

SJEĆANJE
na naše drage

ANU JOSIPOVIĆ
rođ. Rajić
(2.II.1931. – 13.VI.2010.)

VINKA JOSIPOVIĆA
(6.IV.1928. – 23.IX.2007.)

Možda ste znali koliko smo vas voljeli, ali nikad nećete saznati kolika je praznina i bol ostala vašim odlaskom.

Vaša djeca

IN MEMORIAM

ANICA KEVEŠEVIĆ
(23.VIII.2009. – 23.VIII.2010.)

ZDRAVKO KEVEŠEVIĆ
(24.IX.1979. – 24.IX.2010.)

Zauvijek ste u našim srcima i mislima.
Počivajte u miru Božjem!

S ljubavlju i ponosom, Vaša djeca: Gordana, Marijana, Dragan i Jadranka s obiteljima

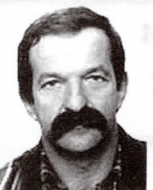

IN MEMORIAM

DUŠANKA MILETOVIĆ
(2000. – 2010.)

S ljubavlju i poštovanjem,

Tvoji Bojana, Boris i Zvonko

IN MEMORIAM

JOŽO BOŽIĆ
(2002. – 2010.)

Tvoje vrline ne dopuštaju zaborav.
Počivaj u miru Božjem!

S ljubavlju i poštovanjem, tvoji najmiliji

TUŽNO SJEĆANJE
(6.IX.1990. – 6.IX.2010.)

Navršilo se 20 godina otkako nije s nama naš dragi

ILIJAZLOUŠIĆ TICI

S ljubavlju i ponosom čuvamo spomen na tvoj lik, plemenitost i dobrotu koju si poklanjao svima. Ostat ćeš vječno u našim srcima.

Počivaj u miru!

Tvoji: supruga Branka, djeca Zrinka i Darko s obiteljima

TUŽNO SJEĆANJE
(9.IX.2005. – 9.IX.2010.)

Dana 9. rujna navršilo se pet godina od smrti našeg dragog

BRANKA MIJIĆA

Neka mir i tišina vladaju nad grobom tvojim, a sjećanje na tebe mi nosimo u srcima svojim.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoji: Ružica, Blaženko i Marinela s obiteljima

TUŽNO SJEĆANJE
(9.IX.2007. – 9.IX.2010.)

Dana 9. rujna navršile su se tri godine otkako me napustio moj dragi suprug

BLAŠKO BOŽIĆ

Počivaj u miru Božjem!

Tvoja supruga Ljubica

TUŽNO SJEĆANJE
(11.IX.1998. – 11.IX.2010.)

Dana 11. rujna navršilo se 12 godina od smrti našega voljenog supruga, oca, djeda, punca i svekra

IVANA MARIĆA

S ljubavlju i poštovanjem čuvamo te u srcima.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoja obitelj

TUŽNO SJEĆANJE
(12.IX.2004. – 12.IX.2010.)

Dana 12. rujna navršilo se šest godina od smrti našega dragog supruga, oca i djeda

MLADENA ŠURLANA

S ljubavlju i poštovanjem čuvamo te u našim srcima i mislima.

Počivaj u miru Božjem!

Supruga Zlata, kćerke Ljiljana i Zrinka s obiteljima

TUŽNO SJEĆANJE
(13.IX.2005. – 13.IX.2010.)

Dana 13. rujna navršilo se pet tužnih godina otkako nije s nama naš dragi

ZORAN ŽUROVEC

Uvijek ćemo te pamtili.

Počivao u miru!

Vole te: tvoja mama, seka i ujko

TUŽNO SJEĆANJE
(15.IX.1994. – 15.IX.2010.)

Na našu dragu

JANJU DELIĆ rođ. Šimičević

Navrši se 16 godina od kada te nema među nama, ali žive sjećanja na tvoj lik.

Počivala u miru Božjem!

Tvoji najmiliji

U SPOMEN

na našeg voljenog

DRAGANA MILETOVIĆA
(23.III.2010. – 23.IX.2010.)

Uvijek si u našim mislima i srcima.

Volimo te!

Helena i Ivana

TUŽNO SJEĆANJE
(25.IX.2008. – 25.IX.2010.)

Dana 25. rujna navršit će se dvije godine otkako nije s nama naš dragi

SLAVKO MALBAŠIĆ

Teško je biti živ i do tvoga groba poći kad znamo da više nikad nećeš doći, težak život rano te skrši, tvoj život brzo se završi.

Počivao u miru!

Supruga Irena, djeca Vedrana i Dražen, zet, nevjesta i unučad

TUŽNO SJEĆANJE
(25.IX.2009. – 25.IX.2010.)

Na našu dragu mamu, svekrvu i baku

NEVENKU DRIJENČIĆ

Uskoro se navršava tužna godina otkako nisi s nama, ali sjećanje na tebe ostat će vječno.

Počivala u miru!

Tvoji: sin Zdenko, nevjesta Marijana i unučad Vedran i Martina

TUŽNO SJEĆANJE

Dana 25. rujna navršit će se tužna i bolna godina dana otkako nas je napustila naša draga i voljena majka, baka i prabaka

IVANKA ŠOKIĆ rođ. Josipović
(22.II.1932. – 25.IX.2009.)

S vječnom ljubavlju i poštovanjem čuvamo uspomene na tebe. Vječno ćeš živjeti u našim srcima.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoji voljeni i najmiliji

TUŽNO SJEĆANJE
(29.IX.2006. – 29.IX.2010.)

Dana 29. rujna navršit će se četiri tužne godine otkako nije s nama naš dragi

BRANIMIR ČOLIĆ

Bio si naša vodilja kroz život, jedinstven suprug, neprikosnoven otac, savršen dedo i kao takav nikad zaboravljen ostaješ u našim srcima.

Počivaj u miru Božjem!

Tvoji: Jelkica, Davor i Davorka s obiteljima

Nekadašnja ulica Stojkovići polazila je od pravoslavne crkve i završavala negdje prije pravoslavnog groblja. Njoj su, u smislu druženja omladine, gravitirali ulica Franjići, naselje Kicelj i dio grada oko nekadašnje pijace i stare apoteke.

Već od malih nogu fudbal nam je "ušao pod kožu". U prvom godinama nakon II. svjetskog rata bio je to najjeftiniji vid zabave i istovremeno mogućnost za masovno druženje. Osnovni rekvizit za šutiranje bila je krpenjača (obično mjehur od svinje obavijen čarapom). Pravu revoluciju u tom pogledu izazvao je Zdravko Cetić (majka mu je bila rođena Varešanka), koji je sa dolaskom u Vareš, u privatnoj režiji, donio prvu pravu fudbalsku loptu. On je bio naš fudbalski idol sa ubojitom ljevicom. Bio je iz siromašne porodice, pa mu je fudbalska lopta, koja je bila pravi magnet, dobro došla da priskrbi koji dinar za popravljavanje materijalne situacije. Za svaku utakmicu na kojoj se igralo s njegovom loptom naplaćivao je simboličan iznos, a primao je i naknadu "u naturi" (ja sam mu jedanput, umjesto novca, dao tepsiju *peksimeta!*).

Sa dolaskom prave lopte počelo je i organizovanje u ulične timove i igranje međusobnih utakmica, što je prešlo u tradiciju i veliko rivalstvo.

Po mjestu boravka ja sam pripadao ulici Stojkovići i, ne bez ponosa, moram istaći da smo bili jedna od najorganizovanijih fudbalskih ulica, a može se reći i fudbalski među najjačim. Pored Zdravka Cetića-Cete, koji nam je bio "idejni vođa", tu su bili i Jozo Slugić – Mica, Duško Erić – Dule, Zdravko Pejčinović – Sačija, Željko Prkić – Prka, Zvonko Dubovečak, Šimo Dodik, Ranko Fočić – Fočo. Najveći rivali bili su nam Jušićani, s kojima smo svake nedjelje dijelili fudbalski megdan na Terzinom brdu (jedan lijep proplanak, pola sata hoda od Vareša). To su bili Drago Rajić – Raja, Marko i Matić – Mačo Brđanović, Franjo i Željko Semunović; Tomislav (?) Pavić – Pava, Miroslav Brković – Brče, Jasenko Vrhovčić, od

Ovaj put stiglo nam je pismo Mome Stefanovića, uglednog Varešanina koji živi u Sarajevu, s njegovim sjećanjima na odrastanje u Stojkovićima, uz nogomet...

— Momo Stefanović —

kjih su neki bili moji školski drugovi. Na terenu smo bili "ljuti" protivnici, a poslije utakmice smo se zajednički družili i svaka nova utakmica je učvršćivala naše drugarstvo.

Kad smo se dovoljno "izoštrili" porasli su apetiti, pa smo odlučili da igramo na pravom fudbalskom terenu. Tako smo ugovorili da u Brezi na igralištu FK "Rudara" odigramo utakmicu sa Novakovićanima (Novakovići su ulica sjevernije od Jušića) i to u jedinom slobodnom terminu u 7 časova ujutro! Na put smo pošli tadašnjim "čiom" u 4 sata ujutro. Sjećam se da smo prikazali egzibicionu igru i pobijedili s neočekivano visokim rezultatom (6:1). Utakmicu su posmatrali predstavnici FK "Rudara" iz Breze i pošto su ocijenili da smo dobar sparing-partner, zakazali su utakmicu između njihovog podmlatka i nas u "pravom" terminu u 15

časova. Bilo je ljeto i dan je bio izuzetno vruć. Ja sam igrao desnog halfa i čuvao sam njihovu "desetku" koji je zabio jedan (drugi) gol, što me dodatno opteretilo. Zbog nesnošljive vrućine "iz čista mira" mi je udarila krv iz nosa. Izašao sam vani da je zaustavim i za to vrijeme primili smo i treći gol (na kraju je bilo 3:0 za "Rudar").

Pošto se nismo mirili s dostignutim, odlučili smo da napravimo vlastite klupske prostorije. Organizovali smo radnu akciju i ubrzo na Griču dobili mjesto za okupljanje u vidu pristojne klubane. U klubanu smo unijeli pećicu, stolove i stolice, rekvizite za zabavu i druženje (šah, karte i dr.). Bilo je to i mjesto za sastanke na kojima smo osmišljavali naše daljnje fudbalske aktivnosti.

Nakon završetka male mature većina mojih kolega je otišla na zanat (tada je to bila sve-

tinja, a i jedini način da se ostane u svom mjestu, jer u Varešu još nije bilo nastavka gimnazije). Samo smo Zdravko Pejčinović, pored Vjeke Gavrana, i ja, iz te generacije nastavili gimnaziju u Sarajevu. Međutim, to nije značilo potpuni prekid veze sa Stojkovićanima. Zapravo smo Zdravko i ja promijenili ulogu i postali istureni punkt. Pošto su kolege na zanatu već počeli da dobijaju i neku crkavicu odlučio se da se kupe pravi dresovi, a naš zadatak je bio da to realizujemo, uz obavezu da nađemo najbolje, s tim što smo bili oslobođeni novčanog učešća u kupovini. Potrebne pare su nam poslali poštanskom uputnicom i očekivali su da dresove donesemo u Vareš prilikom prvog dolaska. Ali do nas pare nisu došle, a u Varešu nisu vjerovali da ih nismo dobili. Zdravko i ja odemo u poštu da vidimo šta se desilo. Uputiše nas na jednog krupnog naočitog gospodina koji je bio rukovodilac kontrole i koji je odmah shvatio o čemu se radi. Utvrdio je da je jedan vaspitač u đačkom domu u kome smo boravili podigao pare umjesto nas (uz falsifikovan potpis). Nama je pošta odmah dala novac, a vaspitač je morao da vrati otuđena sredstva.

Zdravko i ja odemo u "Bosnasport" koji je tada jedini prodavao sportsku opremu i nađemo samo jednu garnituru dresova. Problem je bio što su svi dresovi bili sa dugim rukavima, samo je jedan bio sa kratkim. Pošto nismo imali izbora, kupimo te dresove i odnesemo ih u Vareš, što je izazvalo veliko oduševljenje. Kasnije smo saznali da je dres sa kratkim rukavima zapao najmlađeg – Zvonku Dubovečaka, koji se zbog toga malo naljutio, ali ga je ipak nosio.

Neki od aktera iz ove priče postaće kasnije aktivni igrači ili funkcioneri u zvanično registrovanim klubovima "Mladi radnik", odnosno FK "Vareš". No o tome drugom prilikom.

Ova crtica je malo podsjećanje na nezaboravne dane koji su obilježili naše djetinjstvo i na učesnike tih zbivanja, od kojih mnogi više nisu među živima, pa ih se na ovaj način sjećam. ☑

• KOMPLETNA ORGANIZACIJA POGREBA
• PRIJEVOZ POKOJNIKA U ZEMLJI I INOZEMSTVU
BUKETI • SVJEŽE CVIJEĆE • LONČANICE
SVADBENI BUKETI • POGREBNI VIJENCI

tel. +387 (0)32/ 843-083
061/ 753-522
061/ 783-326

Angelina Jolie. Skraćeno Angie. U nas, otkako se u posljednje vrijeme piše o njoj, ona je Anđa. To je dvo-smisleno tepanje, a neki čak, tako je krsteći, preko njena imena nastoje iritirati one koji su druge nacionalne ili vjerske pripadnosti. Svaka iskrica dobro dođe, osobito u ovo predizborna vrijeme kad su različitost i netrpeljivost na cijeni jer homogeniziraju i donose glasove. Dok traju interna podbadanja u svezi s njom, ne propušta se ipak tu i tamo malo je cickati Hrvatskoj, gdje su je uzalud očekivali i najavljivali njezin dolazak na Brijune.

Angie, međutim, nema ništa s našim izborima. Ona je izabrala našu zemlju kao destinaciju za humanitarne poticaje, ali uzgred i za snimanje filma. Unutar zemlje izabrala je naš grad. Pored toliko gradova koji su vlastitim očima ljepši, veći i preči. Počeo me stoga naš Vareš podsjećati na Pepeljugu. Sve ga se omalovažava i krije da se ne bi netko, ne daj Bože, zagledao u nj, a eto, na koncu, Angie samo u nas nađe lokaciju koja joj paše.

Pade mi na pamet, kad se Varešu nadjenulo da je "bosanski hollywood" nitko valjda nije ni pomišljao će se situacija jednoga dana do ove mjere oteći kontroli pa da u njega dođe netko iz pravoga Hollywooda. I to tko – jedna od najvećih zvijezda u našu Zvijezdu! No, i same je Varešane začudilo to da je prvi put netko

ČUVA SE DOGAĐAJU

Piše Dunja Šego

pošao iza tunela jer se ambijent za snimanje dosad uvijek nalazilo negdje oko Vareš Majdana i industrijskih razvalina.

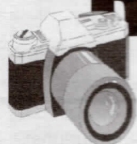
Neizbježno se zapitati kako joj je bilo proći kroz naš tunel prema Ponikvama. A opet tko zna zašto je to dobro. U pomami koju je očekivati oko nje, ako Angelina doista dođe snimati u Ponikvama, možda se nađe i netko tko će pozvati *National Geographic* da se snimi reportaža o tunelu koji je fenomen. Ili smo

fenomeni mi koji kroza nj normalno prolazimo, tko zna do kakvog bi zaključka istraživači na kraju došli...

Nakon svega ne reci da čuda nisu moguća. Sjediš uz potok između bivše "stolarije" i *Kugle*, lijeno maštaš kako ćeš u njemu možda ugledati zlatnu ribicu da ti ispuni neke tri želje, kad, slučajno se okreneš i vidiš gdje ponikvarskom livadom šeće Angelina Jolie. Protrljaš oči misleći da je fatamorgana, pa opet časkom baciš oko u potok da vidiš nije li se zaista u plićaku zaustavila zlatna ribica. No, ribice nema, a kad se okreneš nema više ni Angeline...

Kažu, Angie dolazi opet jesenas. Ne znam veze li itko transparent s natpisom: "Welcome, Angelina!", da ga se istakne u Prnjavoru, iznad ulaza u grad. Na izlazu, pak, u Stijenama valjalo bi također ispisati na nečemu: "Good luck, Angelina!", budući da ni njezin dolazak vjerojatno neće biti dovoljan motiv za sanaciju tunela. Kakav je mentalitet zavladao još će se poželjeti novu poplavu u njemu i da rupe budu što veće, ne bi li se Angelina sažalila pa dala neku paru za sređivanje stanja. Jedan milijunčić, recimo. 'Ajde, bolan, šta je to za nju...?' – reklo bi se uz rakijicu.

3

KLARIN
fotozapis

Tragovi na putu za Olovo,
15. kolovoza...

Priredio J. Klarić

									VAREŠKI VODOTOČI (1)	BITI NESKROMAN (žarg.)	BOLESNA SKLONOST EROTICI	USTANCI ROBOVA U RIMSKOM CARSTVU
									ČASNO, POŠTENO (engl.)			
									MAKEDONSKO KOLO			
									UDARAC LOPTOM U LUKU			
									KARIKATURIST KORJENIĆ			
									SPAS NA BOJIŠNICI			
"AUTO-MOTO SAVEZ"												
Autor: LUJ	ŽENA IZ BOSNE	ZAPRAVO	BORBA S BIKOVIMA	PROVALNICI	POMOĆNI SVEĆENIK, KAPELAN (množ.)	IME TRINAESTORICE PAPA	KALCIJ	PRVO SLOVO ABECEDE	BILJARSKI ŠTAP, KE			
PERIFERNA VAREŠKA RJEČICA NA SLICI									DRUGI, OSTALI			
									BILJKA KOROMAČ			
SVOJSTVO								KRAJ U S. ARABJI				
								EJUB ODMILA				
STRIC ODMILA							PRAOTAC RIMLJANA					
							GLUMICA BOJANIC					
ZRAČNA FLOTA										ANTE TOMIĆ		
										TERENI, ZEMLJIŠTA		
TALEN-TIRANOST											OKRUGLO SLOVO	
											AMERICIJ	
OPREKA DULJINI (množ.)								OBLIK IMENA OLAF				
								URUGVAJ				
ALLEN IVERSON			NAJTANJE SLOVO		MORSKI VALOVI UZROKOVANI POTRESOM							

RJEŠENJE SKANDINAVKE, vodoravno: fer, oro, lob, ito, rov, ams, tak, bukovića, inl, osobina, asir, striko, eneja, avijacija, at, nadarenost, o, kračine, olav, al, i, tsunami.

osnivač i izdavač: HKD "Napredak", Podružnica Vareš ● za izdavača: Željko Franjić ● adresa uredništva: 71330 Vareš, Zvijezda 25, tel.: +387(0)66/116-025, fax: +387(0)32/843-094 ● internetska adresa: <http://www.vares.pp.se> ● e-mail: listbobovac@hotmail.com ● žiroračun u KM: 3385802224035182 kod UniCredit Bank d.d., s naznakom: za list "Bobovac" ● račun za devizne uplate: 20013680001, IBAN broj: BA39 3385 8048 2407 4883, SWIFT: UNCRBA 22 ● cijena godišnje pretplate: BiH – 18 KM, Hrvatska i Europa – 42 KM, Sjeverna Amerika – 63 KM, Australija – 75 KM ● naklada: 1200 primjeraka ● izlazi jedanput mjesečno glavni i odgovorni urednik: Mladenko Marijanović ● uredništvo: Zlatko Filipović, Čedomir Jelić, Alen Kristić, Dubravko Tokmačić i Mijo Vidović ● računalna priprema: "Art company" d.o.o. Kiseljak ● tisak: "Yoker" Busovača

Rješenjem Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i Sporta Federacije BiH, broj 08-651-311-4/98, list "Bobovac" upisan je u evidenciju javnih glasila pod rednim brojem 817, a mišljenjem istog ministarstva oslobođen je plaćanja poreza na promet proizvoda

Krizma u Varešu 1937.

Ova je fotografija snimljena 1937. godine nakon krizme u Varešu, koju je tada podijelio biskup Ivan Šarić. Nama ju je posudila Nevenka Mujagić s imenima jednoga dijela osoba na njoj, dok preostale ostaje prepoznavati onima koji bi ih se mogli sjećati.

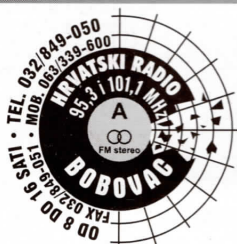
S biskupove desne strane nalazi se Anica Zloušić-Idžaković, prva žena iz Vareša koja je završila fakultet u Zagrebu, kasnije predavala fiziku u srednjoj školi. Godine 1898. ona je također prva donijela ukrase i nakitila božićno drveće u Varešu. Do nje je Nada Zloušić (udana Bjelčić), profesorica

kemije, predavala u tehničkoj školi u Zagrebu. Nedaleko njih, žena u bijelom, je supruga Ljube Crvenkovića, a na samom kraju bračni par Zekić, Pero (sa šeširom) i Verka.

Sjede (slijeva): Ljubo Crvenković, Franjo Zloušić (sa kćerkom Kristom), bračni par Mijo i Janja Stjepanović, te na kraju Ivan Mutić.

U srednjem redu, do fratra sjedi Marko Zloušić.

U samom kutu (gore) vidi se Katarina Crvenković, učiteljica u školi u Vareš Majdanu.

**KVALITETA
KOJA SE
ČUJE!**
VAREŠ

e-mail: radiobobovac@hotmail.com

**KNJIŽARA
TERZIĆ**

VAREŠ, Put mira 4
mob. 061 791 133

- ◇ školski pribor
- ◇ blokovska roba
- ◇ uredski materijal
- ◇ darovni program

Etno kuća
"BOROVICA"^M

Etno-soba koja je nedavno otvorena (i) u Borovici, osim užitka razgledanja predmeta iz borovičke starine, nudi i doživljaj boravka te noćenja u staromodno opremljenom ambijentu.

Borovica je povratnička župa naglašene pobožnosti, nalazi se na 1200 metara visine nad morem okružena surim visovima i živopisnim proplancima, pa je vrijedi doživjeti i s tih aspekata.

